

Unia Europejska – Parlament Europejski

P Y T A N I A

1. **Male, niebieskie stworzenia** wykreowane przez belgijskiego rysownika; bohaterowie komiksów i filmów animowanych.
2. **Stolica Belgii**; główna siedziba Komisji Europejskiej – organu wykonawczego Unii Europejskiej pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen oraz Rady Europejskiej UE i Rady Unii Europejskiej.
3. **Morze** połączone Cieśniną Gibraltarską z Oceanem Atlantyckim, na wschodzie przez cieśninę Dardanele i Bosfor z Morzem Czarnym, a przez Kanał Sueski z Morzem Czerwonym i dalej z Oceanem Indyjskim.
4. **Grupa językowa**, do której należą m.in. języki: francuski i włoski.
5. Francuski **pisarz** (1628-1703), znany głównie jako **autor baśni**: *Czerwony Kapturek*, *Śpiąca królewna*, *Kopciuszek*, *Kot w butach*. **Charles**... .
6. **Rzeka**, nad którą leży Rzym, uchodząca do Morza Tyrreńskiego (rozpościerającego się pomiędzy wyspami Korsyką, Sycylią a Półwyspem Apenińskim; będącego częścią Morza Śródziemnego).
7. **Motto** Unii Europejskiej (*In varietate concordia, United in diversity*) w języku polskim.
8. Rozbudowany przez króla Ludwika XIV, będący od 1682 r. oficjalną rezydencją królów Francji; symbol francuskiej monarchii absolutnej; wzór rezydencji królewskiej (zespołu pałacowo-ogrodowego) kopiowanej w całej Europie.
9. **Rzeka**, nad którą leży Paryż; wpływa do kanału La Manche oddzielającego Francję od Wielkiej Brytanii.
10. **Francuski filozof**, pisarz, historyk i publicysta (ur. 1694 – zm. 1778); jeden z głównych przedstawicieli oświecenia w Europie; rzecznik rozumu, tolerancji i wolności – autor m.in.: *Traktatu o tolerancji* (1767). **François-Marie Arouet** ... .
11. **Półwysep** otoczony przez Morze Śródziemne (od zachodu – przez M. Liguryjskie i Tyrreńskie, od południa – przez M. Jońskie, od wschodu – przez M. Adriatyckie); Cieśnina Mesyńska oddziela Półwysep od Sycylii.
12. **Miasto** w Toskanii, we Włoszech założone przez Ligurów lub Etrusków; w II w. p.n.e. podbite przez Rzymian; miejsce soboru (1409 r.), którego celem było zakończenie wielkiej schizmy (trwającej od 1378 r.) i przywrócenie jedności zachodniego chrześcijaństwa; symbolem miasta jest Krzywa Wieża (dzwonnica katedralna w stylu romańskim, XII-XIV w.).
13. Słynny **Pałac** – siedziba władz Republiki Weneckiej – wzniesiony w stylu gotyckim (w XIV w.), rozbudowany w okresie renesansu (XV-XVI w.); obecnie muzeum, m.in. ze słynnymi dziełami renesansowych malarzy: Paolo Veronesa, Tycjana i Tintoretto.
14. Nazwa **regionu** (istniejącej od 1960 r. **unii gospodarczej**) składającego się z trzech sąsiadujących ze sobą monarchii: Belgii, Holandii i Luksemburga.
15. **Język** ojczysty i urzędowy w Belgii i Holandii należący do grupy języków germańskich; jeden z oficjalnych języków Unii Europejskiej.
16. Jeden z największych twórców muzycznych wszech czasów; kompozytor i pianista (ur. 1770 – zm. 1827); ostatni z tzw. klasyków wiedeńskich, a zarazem prekursor romantyzmu w muzyce. Fragment jego IX symfonii zatytułowany „Oda do radości” stał się hymnem Unii Europejskiej. **Ludwig van**... .
17. **Monumentalny model kryształ** /cząstka żelaza (powiększony 165 miliardów razy); konstrukcja wysoka na 102 metry, składa się z dziewięciu stalowych kul (każda o średnicy 18 metrów) i łączących je korytarzy; z okien najwyższej kuli – z wysokości 92 metrów – widać panoramę Brukseli.
18. Zbudowana specjalnie na paryską wystawę światową w 1889 r.; uznawana za symbol Paryża; w momencie powstania najwyższa na świecie (ponad 300 metrów). **Wieża**....
19. XVIII-wieczni pisarze i uczeni niemieccy; autorzy baśni, które przeszły do kanonu światowej literatury, m.in.: *Śpiąca królewna*, *Kopciuszek*, *Jaś i Małgosia*, *Czerwony Kapturek*; bracia Wilhelm i Jacob... .

20. **Kraina** historyczna i geograficzna w pñ.-zach. Francji, nad kanałem La Manche; powstanie i nazwę zawdzięcza wikingom, którzy w 911 r. podbili region tworząc tam księstwo; w 1066 r. książę N... , Wilhelm Zdobywca, zorganizował wyprawę i podbił Anglię; 6 czerwca 1944 r. alianci wylądowali na plażach N... otwierając drugi fronty.
21. **Deklaracja (plan)** opracowana przez Roberta Sch..., przy współpracy Jeana Monneta; ogłoszona 9 maja 1950 r. (dzień ten uznawany jest za symboliczną datę narodzin Unii Europejskiej). Plan zakładał wspólną kontrolę nad wydobywaniem węgla i produkcją stali – najważniejszych materiałów dla przemysłu zbrojeniowego. Opracowaniu tego planu przyświecała idea, zgodnie z którą prowadzenie wojny nie jest możliwe bez sprawowania kontroli nad wydobywaniem węgla i produkcją stali. W 1951 r. sześć państw podpisało traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali.
22. **Drewniany pajacyk**, którego cechą charakterystyczną jest nos, wydłużający się, kiedy P... kłamie; postać stworzona w latach 1881-1883 przez Carla Collodiego włoskiego pisarza i dziennikarza, autora powieści i komedii.
23. **Amfiteatr w Rzymie** – ogromna eliptyczna budowla (dł. osi 188 i 156 m, obwód 524 m, wys. 48,5 m), z widownią (ok. 50 tys. miejsc) wzniesiona w latach 70-80 n.e. przez Wespazjana i Tytusa – cesarzy z dynastii Flawiuszów; odbywały się w nim m.in. walki gladiatorów, naumachie i polowania na dzikie zwierzęta.
24. **Najwyższy szczyt** (4 805 metrów n.p.m.) na terenie Europy; znajdujący się w Alpach Zachodnich – na granicy Francji z Włochami. **Mont...**
25. Jedna z najdłuższych **rzek** w Europie (1 233 km.); wypływa z Alp Szwajcarskich, płynie przez Jezioro Bodeńskie i dalej na północ, tworząc granicę między Francją a Niemcami; wpływa do Morza Północnego na zachód od Rotterdamu w Holandii. W starożytności stanowiła (podobnie jak Dunaj) granicę Cesarstwa Rzymskiego.
26. Największa **wyspa** na Morzu Śródziemnym (ponad 25 tys. km²), położona na południe od Płw. Apenińskiego, od którego oddziela ją wąska (3,3 km) Cieśnina Mesyńska; od Afryki oddzielona Cieśniną S... (148 km).
27. **Maskotka** Unii Europejskiej nosząca imię najjaśniejszej gwiazdy na niebie; ma postać zabawnej, uśmiechniętej, niebieskiej stonogi ubranej w granatową koszulkę z gwiazdkami, jak na fladze Unii Europejskiej – rozłożone dłonie w białych rękawiczkach wyrażają otwartość i życzliwość.
28. **Stolica** Holandii – Królestwa Niderlandów; miasto znane z Muzeum Van Gogha, Rijksmuseum i Domu Anne Frank.
29. Najdłuższa **rzeka** na terenie Unii Europejskiej – blisko 2 900 km (druga co do długości po Wołdze w Europie); przepływa przez 10 krajów, m.in. przez Słowację i Węgry.
30. Największe **miasto** Litwy z Zamkiem Giedymina i Ostrą Bramą (**stolica** niepodległej od 1990 r. Republiki Litewskiej); historyczna stolica W. Ks. Litewskiego; do 1795 r. w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów; od 1920 r. ponownie należało do Polski (oficjalnie od 1922 do 1939/1945).
31. **Stolica** oraz największe miasto Słowacji; położona po obu stronach Dunaju graniczy bezpośrednio z Węgrami (na południu) i Austrią (na zachodzie).
32. **Państwo** nad Zatoką Fińską i Zatoką Ryską (Morze Bałtyckie), niepodległe w latach 1918-1940; odzyskało niepodległość w 1991 r., graniczy z: Łotwą (od południa), Rosją (od wschodu), Finlandią (przez Zatokę Fińską).
33. Węgierskie **danie** narodowe – **pörkölt**, którego główne składniki to: mięso, papryka, cebula i pomidory.
34. Największe **miasto** Łotwy (stolica niepodległej od 1991 r. Republiki Łotewskiej), położone nad rzeką Dźwiną w pobliżu jej ujścia do Bałtyku w Zatoce Ryskiej; założone w 1201 r., stało się w XIII w. – będąc członkiem Hanzy – ważnym ośrodkiem handlowym na wybrzeżu Bałtyku; w latach 1561/69 – 1621/29 miasto znajdowało się w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów; do 1710 należało do Szwecji; do 1917 do Rosji; w latach 1918-1940 stolica niepodległej Łotwy; w latach 1940-1991 w granicach ZSRR.
35. Państwo graniczące z Estonią (od północy), z Rosją i Białorusią (od wschodu) i z Litwą (od południa).
36. **Miasto** położone po obu stronach Dunaju, **stolica** państwa, które w 2004 r. przystąpiło do Unii Europejskiej; znajduje się tu drugie po metrze londyńskim najstarsze metro w Europie (wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO).
37. **Rzeka** ze słynnym Mostem Karola w Pradze; najdłuższa rzeka (435 km) w granicach Czech, największy dopływ Łaby.
38. Najśłynniejszy słowacki **zbojnik** (na przełomie XVII i XVIII wieku grasował na terenie Karpat Zachodnich); kreowany na słowackiego bohatera narodowego. **Juraj...**

39. **Państwo** graniczące z Polską (na północy), Ukrainą (na wschodzie), Węgrami (na południu), Austrią i Czechami (na zachodzie); znajduje się tam Gerlach – najwyższy szczyt Tatr i całych Karpat.
40. **Stolica** niepodległej od 1960 r. Republiki Cypryjskiej; największe miasto na Cyprze – od 1974 r. podzielone murem na część zamieszkałą przez Greków oraz Turków cypryjskich.
41. **Jedno z trzech państw wyspiarskich** należących do Unii Europejskich; leżące na wyspie (o tej samej nazwie) w zachodniej Azji – we wschodniej części Morza Śródziemnego; niepodległe od 1960 r. – od 1974 r. (od inwazji tureckiej) obejmujące faktycznie południową część wyspy (64% powierzchni) zamieszkaną przez Greków; graniczy z nieuznaną na arenie międzynarodowej Turecką Republiką C... Północnego (36% powierzchni). **Republika...**
42. Druga (po Wiśle) pod względem długości (1020 km) **rzeka** uchodząca do Bałtyku; uchodzi do Zatoki Ryskiej, na terytorium Łotwy.
43. **Naród** wywodzący się z grupy ludów ugrofińskich, zamieszkujący państwo narodowe w Europie Środkowej oraz stanowiący mniejszości w krajach ościennych: Rumunii (Siedmiogród), Słowacji, Serbii (Wojwodina), Ukrainie (Zakarpacie). Madziarzy –... .
44. **Stolica** i największe miasto Estonii, położone nad Zatoką Tallińską (południowa część Zatoki Fińskiej).
45. Największe **jezioro** Węgier i zarazem Europy Środkowej, o powierzchnia 592 km².
46. **Państwo** wyspiarskie leżące na Morzu Śródziemnym, na południe od Sycylii; najmniejsze pod względem powierzchni (316 km²) i najmniej liczne pod względem ludności (520 tys.) w Unii Europejskiej.
47. **Państwo** położone nad Morzem Adriatyckim, graniczy z Włochami (od zachodu), z Austrią (od północy), z Węgrami (od wschodu) oraz z Chorwacją (od południa).
48. Tradycyjna **potrawa** kuchni czeskiej i słowackiej, przygotowywana z ciasta, którego podstawę stanowią gotowane ziemniaki lub mąka pszenna z dodatkiem drożdży.
49. **Przewodnicząca** Parlamentu Europejskiego, maltańska prawniczka i polityczka, posłanka do Parlamentu Europejskiego od 2009 r.; w Parlamencie Europejskim należy do Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci). **Roberta...**
50. Najdalej na południe wysunięta **stolica** europejska (perła baroku); założona przez Wielkiego Mistrza Zakonu Maltańskiego – Jean Parisot de la Valette po odparciu oblężenia Malty przez wojska tureckie w 1565 r.
51. **Stolica** i największe miasto Słowenii, położone nad rzeką Lublanią; symbolem miasta jest smok – *Smoczy most* na Lublanicy zdobi 20 smoków.
52. „**Królewska**” **dzielnica** (powstała w XIV w.) na zachodnim brzegu Wełtawy w Pradze; w jej skład wchodzi: Zamek (założony w IX w.), bazylika św. Jerzego, Złota Uliczka, Królewski Belweder z Ogrodem, Katedra św. Wita.
53. Stojący w centrum Rygi symbol niepodległości państwa odsłonięty w 1935 r.; **Pomnik** (43 metrów wysokości) ... .
54. **Państwo** położone między Morzem Bałtyckim na północy a Sudetami i Karpatami na południu; od 1999 r. w NATO; od 1 maja 2004 r. w Unii Europejskiej.
55. **Grecka litera**, która była inspiracją dla graficznego symbolu wspólnej waluty Unii Europejskiej – euro.
56. **Potoczna nazwa** Zakonu Kawalerów Maltańskich (Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana, z Jerozolimy, z Rodos i z Malty), który powstał jako zakon rycerski w Palestynie podczas pierwszej krucjaty (1096-1099) – zatwierdzony przez papieża Paschalisa II w 1113 r.
57. **Miasto** w płn.-wsch. Francji, położone przy granicy niemieckiej na Renie; oficjalna siedziba Parlamentu Europejskiego; siedziba utworzonego w 1959 r. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; siedziba utworzonej w 1949 r. Rady Europy (skupiającej obecnie prawie wszystkie państwa Europy – Rosja została usunięta w marcu 2022 r.).
58. Sympatyczny **czarny zwierzak**; najsłynniejszy, obok Rumcajsa, **bohater** serialu animowanego dla dzieci produkcji czechosłowackiej i czeskiej z lat 1957-2002.